

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia lutego 2010 r.

LSZ-410-93-01/2009
P/09/074

**Pan
Piotr Krzystek
Prezydent
Miasta Szczecin**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie skontrolowała Urząd Miasta Szczecina (Urząd) w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym w latach 2007–2009.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 14 stycznia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia skontrolowaną działalność Urzędu, mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. Urząd na czas przeprowadzenia kontroli NIK posiadał dane z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2002 r., wg którego narodowość niepolską (bez uszczegółowienia) zadeklarowało 1.634 osób, tj. 0,4 % z ogólnej liczby mieszkańców Szczecina (415.399 osób). W listopadzie 2009 r. w Urzędzie wszczęto działania na rzecz opracowania raportu diagnostycznego pn. „Szczecin wielokulturowy 2009”, który ma zawierać m.in. dane o aktualnej liczebności mniejszości narodowych i etnicznych w Szczecinie.

W badanym okresie zadania wynikające z ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym², zwanej dalej *ustawą o mniejszościach narodowych*, realizowane były głównie przez 4 komórki organizacyjne Urzędu, tj.: Biuro ds. Organizacji Pozarządowych, Wydział Kultury i Ochrony Zabytków, Wydział Oświaty oraz Biuro Promocji i Informacji. Zadania te nie były przypisane ww. komórkom

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz.U. Nr 17, poz. 141 ze zm.

w obowiązującym (na dzień 8.12.2009 r.) regulaminie organizacyjnym Urzędu, w którym nie określono także koordynatora tych działań. Funkcja ta w czasie kontroli NIK, tj. w dniu 14.12.2009 r. zarządzeniem nr 583/09 Prezydenta Miasta, przypisana została Biuru ds. Organizacji Pozarządowych.

Urząd posiadał rozeznanie dotyczące działających na terenie miasta 15 organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, które zostały ujęte w rejestrze, prowadzonym w Biurze ds. Organizacji Pozarządowych.

2. W latach szkolnych 2007/2008–2009/2010 w Szczecinie funkcjonowały 2 szkoły podstawowe, realizujące – poza podstawowymi zadaniami dla dzieci polskich – także zadania na rzecz uczniów deklarujących przynależność do mniejszości narodowej lub etnicznej. W jednej z tych szkół prowadzono naukę języka ukraińskiego (w ramach międzyszkolnego zespołu), a w drugiej zorganizowano zajęcia dodatkowe dla dzieci romskich. Działaniami edukacyjnymi w obu szkołach objęto w latach 2007-2009 odpowiednio: 14, 26 i 48 dzieci narodowości ukraińskiej i romskiej. Na realizację dodatkowych zadań edukacyjnych dzieci ww. mniejszości Miasto w latach 2007 -2009 (do 31.10.) wydatkowało środki pochodzące z otrzymanej subwencji oświatowej oraz własne w łącznej kwocie 94,1 tys. zł (odpowiednio: 28,8 tys. zł, 32,8 tys. zł i 32,5 tys. zł). Środki te zostały wykorzystane, zgodnie z przeznaczeniem i bez przekroczenia planów rocznych, na wynagrodzenie (wraz z pochodnymi) nauczycieli i asystenta romskiego oraz wydatki rzeczowe związane z nauczaniem. Pozytywnie w działalności Urzędu na rzecz mniejszości należy ocenić także dofinansowanie realizowanego w Szkole Podstawowej Nr 71 w Szczecinie w roku szkolnym 2009/2010 „Szkolnego Programu Wspierania Uczniów Romskich”, na co przeznaczono w 2009 r. ze środków Miasta 5,3 tys. zł.

3. W latach 2007-2009 uchwalane były przez Radę Miasta roczne programy współpracy Gminy Miasto Szczecin z organizacjami pozarządowymi, w ramach których określano m.in. zadania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, w tym imprezy popularyzujące ich kulturę. Urząd w tych latach współpracował z działającymi na terenie Miasta organizacjami mniejszości narodowych i etnicznych, w tym:

- z powstałą w styczniu 2009 r. Radą Organizacji Mniejszości Narodowych i Etnicznych w Szczecinie, zrzeszającą działające na terenie Miasta organizacje pięciu mniejszości narodowych: litewskiej, greckiej, niemieckiej, żydowskiej i ukraińskiej, której powstanie miało m.in. na celu włączenie się tych środowisk w realizację programu „Szczecin Europejską Stolicą Kultury 2016”. W ramach współpracy z ww. Radą, polegającej m.in. na spotkaniach pracowników Urzędu z jej przedstawicielami, ustalono formy współpracy oraz kalendarz wspól-

nych przedsięwzięć kulturalnych związanych ze staraniem Miasta o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury,

- indywidualnie z organizacjami mniejszości - takimi jak: Związek Ukraińców w Polsce Oddział w Szczecinie, Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce Oddział w Szczecinie, Stowarzyszenie Romów PATRA w Pyrzycach i Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Roma w Polsce „Jankesci”. Współpraca Urzędu z ww. stowarzyszeniami polegała m.in. na finansowym wspieraniu organizowanych przez nie imprez kulturalnych i propagujących wiedzę o mniejszościach. W ramach tej współpracy w latach 2007 -2009 zorganizowano 7 imprez kulturalnych i 3 imprezy propagujące wiedzę o mniejszościach i ich historii. Na przeprowadzenie tych imprez, organizowanych przez wszystkie ww. stowarzyszenia, Urząd przekazał dotacje na łączną kwotę 220,5 tys. zł, z czego wykorzystano 218,5 tys. zł (2,0 tys. zł zostało zwrócone do Urzędu). Dotacje na poszczególne zadania przekazywane były, po prawidłowo przeprowadzonych otwartych konkursach, w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie³.

Urząd prawidłowo sprawował nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem przekazanych środków finansowych. Badania kontrolne NIK, obejmujące 9 zadań, na które udzielono dotacje na sumę 208,5 tys. zł wykazały, że środki te wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem na cele przewidziane w umowach.

4. W okresie objętym kontrolą Urząd nie uczestniczył w realizacji „Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce”, którego celem jest doprowadzenie do pełnego uczestnictwa Romów w życiu społeczeństwa obywatelskiego i zniwelowanie różnic dzielących tę grupę od reszty społeczeństwa. Program ten, który ma być realizowany do końca 2013 r., obejmuje m.in. sprawy: edukacji, walki z bezrobociem i problematyki mieszkaniowej tej grupy etnicznej, na co mogą być przeznaczane środki z rezerwy celowej, będące w dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Zaznaczyć należy, że Urząd w latach 2007-2009 nie podejmował działań w ramach ww. Programu, mimo zgłaszania przez Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Roma „Jankesci” problemów dotyczących m.in.: remontu i przydziału lokali mieszkalnych, edukacji starszego pokolenia Romów oraz udzielania im pomocy socjalnej.

Zdaniem NIK, włączenie się Urzędu w realizację Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce, umożliwiłoby tej grupie etnicznej pełniejsze uczestnictwo w życiu społeczności zamieszkującej Szczecin. Uprawniałoby to Miasto – w myśl przepisu art. 18 ust. 2 pkt 10

³Dz.U. Nr 96, poz. 873 ze zm.

ustawy o mniejszościach narodowych - do korzystania z dotacji celowych przekazywanych z budżetu państwa m.in. na wspieranie integracji obywatelskiej mniejszości.

5. W okresie objętym kontrolą współdziałanie – pomiędzy Prezydentem Miasta i jego służbami, a Pełnomocnikiem Wojewody Zachodniopomorskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych – ograniczało się do przekazywania przez Urząd ww. Pełnomocnikowi żądanych sprawozdań i okresowych informacji z realizacji zadań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych. Obowiązek współdziałania Pana Prezydenta z Wojewodą wynika z art. 22 ust. 2 *ustawy o mniejszościach narodowych*. Prace nad wypracowaniem zasad i form tej współdziałania, wszczęte zostały w końcu 2009 r., po wprowadzeniu w dniu 14.12.2009 r. zmiany w regulaminie organizacyjnym Urzędu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Wprowadzenie zmiany do regulaminu organizacyjnego Urzędu, polegającej na przypisaniu komórkom organizacyjnym zadań na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych.*
2. *Rozważenie włączenia się Urzędu w realizację Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce, w odniesieniu zadań dotyczących edukacji, zwalczania bezrobocia i sytuacji mieszkaniowej tej grupy etnicznej.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Pan Prezydent ma prawo zgłosić do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie, umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartym w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.